

Uppföljning av geodatastrategi för Huddinge kommun avseende år 2023

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Geodatastrategins mål och resultat.....	3
Mål 1: Huddinge kommuns geodata är öppna	3
Mål 2: Huddinge kommuns geodata är användbara	5
Mål 3: Huddinge kommuns geodata är tillgängliga	6
Mål 4: Samverkan och dialog inom Huddinge kommun och med externa partner.....	8
Personalresurser, kostnader och eventuella intäkter.....	9
Revidering av handlingsplanen.....	9

Sammanfattning

Huddinge kommuns geodatastrategi 2022–2026 följs upp under programtiden genom en årlig uppföljning av den tillhörande handlingsplan.

Efter ett inledande år 2022 med stor fokus på kommunikation och förankring av strategin har det under 2023 jobbat intensivt med aktiviteterna i handlingsplanen. Nedan beskrivs status för alla aktiviteter i handlingsplanen per målområde. Samtliga aktiviteter är i linje med tidplanen och därmed är prognosen att samtliga målen kommer uppfyllas i hög grad under strategiperioden.

Geodatastrategins mål och resultat

Huddinge kommuns geodatastrategi 2022–2026 skapar förutsättningar för att på ett bra sätt tillvarata framtagna geodata vilka utgör en strategisk resurs som behöver förvaltas som en tillgång. Genom geodatastrategin avser Huddinge kommun även att följa den rådande lagstiftningen kring hantering av geodata samt vara väl förberedda inför kommande krav.

Mål 1: Huddinge kommuns geodata är öppna

Prognos på måluppfyllelse

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Huddinge kommun tillhandahåller sedan implementeringen av Öppna Data-portalen 2020 ett stort antal öppna geodata. Huddinge kommun innehar en tredjeplats, efter Stockholm och Malmö, i antal delade datamängder på den nationella portalen för öppna data, www.dataportal.se. Alla öppna data förvaltas enligt Huddinge kommuns geodataförvaltningsmodellen: de har en informationsägare, kvalitetsgranskas årligen av informationsförvaltare och är beskrivna med metadata. Inga ändringar har skett i processen under 2023.

Det finns dock en del avgiftsbelagda geodata som inte är tillgängliga som öppna data i dagsläget. Det gäller huvudsakligen Lantmäteriets basdata så som adress- och byggnadsdata, information om fastighetsgränser, höjddata och ortofoto. Dessa geodata räknas som särskild värdefulla data för samhället. EU-kommissionen har beslutat att särskilt värdefulla data ska vara tillgängliga som öppna data. Beslutet trädde i kraft den 9 februari 2023 och innebär att EU:s medlemsländer i regel har 16 månader på sig att genomföra beslutet. Huddinge kommun, precis som de flesta andra kommuner i Sverige, har hos kommunfullmäktiga ansökt om anstånd från avgiftsfrihet till 9 februari 2025 och fått det beviljat. Under första kvartalet av 2024 ska det utredas vilka av Huddinge kommuns grundläggande geodata som ska tillhandahållas utan avgift, vad som är konsekvenserna och behov av ändrad finansiering.

För att producenter ska kunna tillgängliggöra grundläggande geodata på ett enhetligt sätt har Lantmäteriet satt upp en nationell geodataplattform och det pågår ett arbete med att ta fram nationella specifikationer. Huddinge kommun kommer behöva anpassa sina datamodeller i takt med att nya specifikationer blir gällande, samt sätta upp leveranser till den nationella geodataplattformen.

Delmål	Aktivitet	Status och Kommentar
1.1: Huddinge kommun har en långsiktig plan för publicering av geodata som öppna data.	Ta fram riktlinjer för informationshantering rörande geodata, bland annat med avseende på publicering av öppna geodata, finansiering samt kommande lagkrav rörande särskilt värdefulla datamängder.	 Delvis uppfyllt Redan idag publicerar Huddinge kommun ett stort antal öppna geodata. Kvarstår att också tillhandahålla särskild värdefulla geodata (bland annat byggnadsdata, information om fastighetsgränser, höjddata, flygfoton) utan avgift senast 9 februari 2025. Framtagning av riktlinjer är ett löpande arbete som styrs av digitaliseringen på nationell nivå. Exempelvis behöver kommunens datamodell och leveranser till den nationella dataplattformen anpassas i takt med att nya nationella specifikationer för grundläggande geodata tas fram.

Mål 2: Huddinge kommuns geodata är användbara

Prognos på måloppfyllelse

Motivering till bedömning av måloppfyllelse

Sedan ett antal år tillbaka har Huddinge kommun en etablerad och förankrad geodataförvaltningsmodell där alla geodata har en informationsägare som ansvarar för att aktivt förvalta både geodata och metadata. I modellen ingår en årlig översyn av alla publicerade geodata. Under 2023 har det arbetats med att ta fram en plan för geodatainsamling och -förvaltning för stadsmiljöavdelningen

En process för nya detaljplaner, vilka sedan den 1 januari 2022 ska vara digitala enligt nationell standard, har fastslagits. Huddinge kommun är ansluten till den Nationella geodataplattformen och har implementerat en metod för publicering av digitala detaljplaner. PlanDirekt, en webbaserad applikation för att publicera korrekta planbeskrivningar, och Planmosaik, ett visualiseringsverktyg för detaljplaner är under implementering. Nästa steg är att ta fram en process för digitalisering av befintliga detaljplaner. En kommuntäckande digital och enhetlig visualisering av samtliga detaljplaner är en förutsättning för en digital samhällsbyggnadsprocess.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
2:1: All geodata har en informationsägare och aktiv förvaltare	Genomföra årlig översyn av data samt tillhörande metadata av respektive informationsäggande verksamhet. - Inventera vilka geodata som har otydligt informationsägarskap. - Utreda och föreslå informationsägare för geodata som saknar detta.	 I hög grad uppfyllt Alla geodata publicerade på den gemensamma kartplattformen har en informationsägare och är beskrivna med metadata. Merparten av geodataäggande verksamheter har genomfört en årlig granskning av sina geodata och tillhörande metadata. Uppdateringsbehov har dokumenterats, vilka kommer följas upp under 2024. Kvarstår att implementera geodataförvaltningsprocessen hos socialförvaltningen och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.
	Öka användarvänligheten och sprid kunskap om informationsklassningsprocessen.	 I mycket hög grad uppfyllt Informationsklassningsprocessen för geodata har anpassats efter kommunens riktlinjer för informationssäkerhet och stämts av med kommunens informationssäkerhetssamordnare. Informationsklassningsprocessen har beskrivits och publicerats på Insidan .

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
2:2: Processflöden för geodata inom kommunen är kända och dokumenterade	<p>Identifiera och prioritera processflöden för geodata.</p> <p>- Utse ansvarig för att dokumentera och förvalta prioriterade processer</p>	<p>☹️ Delvis uppfyllt</p> <p>Fokus i denna aktivitet är i ett första skede samhällsbyggnadsprocessen. Under 2023 har det arbetats med framtagning av en plan för insamling och förvaltning av geodata för park- och gatudrift. I den planen ingår att kartlägga geodataflöden och tydliggöra geodataförvaltningen. Dokumentering i kommunens processregister av processer, ansvariga och system för geodataförvaltning pågår. Näst prioriterade verksamheter är gatuprojektsektionen och trafik- och landskapssektionen på kommunstyrelsens förvaltning.</p>
	<p>Utifrån ny lagstiftning och nya verktyg föreslå hur geodata inom kommunens nya detaljplanearbete bör hanteras för att uppnå optimalt och effektivt arbetssätt.</p>	<p>😊 I hög grad uppfyllt</p> <p>Processflöden för geodatahantering av nya detaljplaner har tagits fram utifrån ny lagstiftning och standarder. Metodiken att publicera i Lantmäteriets geodataplattform har slagits fast och två detaljplaner har publicerats. Leveransen och metoden blev godkända av statliga Lantmäteriet. PlanDirekt, en webbaserad applikation som gör det enkelt att skapa korrekta och tilltalande planbeskrivningar som följer Boverkets och Lantmäteriets nya föreskrifter, är under implementering.</p>
	<p>Ta fram förslag för ett enhetligt och strukturerat arbetssätt för digitalisering av befintliga detaljplaner enligt samma reglering som nya detaljplaner.</p>	<p>☹️ Delvis uppfyllt</p> <p>Under 2023 genomfördes en del omvärldsbevakning hos kommuner som påbörjat digitalisering av befintliga detaljplaner. Utifrån den har det kommit fram ett förslag på arbetssätt som passar Huddinge kommuns förutsättningar och behov. Under 2024 kommer ett projekt för digitalisering av befintliga detaljplaner dras i gång.</p> <p>Planmosaikmodulen är under implementering, vilken kommer ge en samlad bild över alla gällande detaljplaner i kommunen. Vid uppladdning av en ny antagen detaljplan i planmosaiken kommer det ske en automatisk klippning i planmosaiken av den äldre planen som släcks ut av den nya.</p>
2:3: Upprättade geodata och geodatätjänster följer beslutade och vedertagna standarder	<p>Ta fram och tillgängliggör riktlinjer för Huddinge kommuns Geodata</p>	<p>☹️ Delvis uppfyllt</p> <p>Riktlinjer samt vedertagna standarder för karttjänster finns och lyfts vid upphandlingar där geodata är inblandad.</p>
	<p>Säkerställ att framtagna riktlinjer används vid kravställning och upphandling av verksamhetssystem, analyser och inventeringar.</p>	<p>😊 Löpande arbete</p> <p>Vid upphandling ska geodataenheten kontaktas angående geodatarelaterade krav.</p>

Mål 3: Huddinge kommuns geodata är tillgängliga

Prognos på måluppfyllelse

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Via den gemensamma kartmiljön får verksamheterna en samlad tillgång till geodata. Under 2023 integrerades ett antal databaser och verksamhetssystem med den gemensamma plattformen. På så sätt kan exempelvis

ärenden kopplade till en adress eller fastighet presenteras i webbkartan. Samtidigt är det möjligt att läsa in geodata från den gemensamma kartmiljön i verksamhetssystem genom standardiserade karttjänster. Ett annat viktigt framsteg är ökad automatiseringen av återkommande geodataleveranser och -processer. Både integrationer och automatisering är väsentliga för digitaliseringen och kommer fortsätta utvecklas under strategiperioden.

Geodata ingår som ett produktområde inom objektet samhällsbyggnads och miljö i Huddinge kommuns styr- och samverkansmodell för digitalisering. Det skapar möjligheten att aktivt medverka vid upphandling och kravställning för att säkerställa att framtida system stödjer digitala och automatiserade processer för geodata. Även vid upphandling av system inom andra objektet behöver geodataenheten bli kontaktad för att säkerställa riktlinjer för geodata följs.

Det har identifierats en del verksamhetskritiska data som saknas eller har otillförlitlig kvalitet. De mest kritiska är grundläggande geodata och geodata till planering av park- och gatudrift. Därför pågår det ett arbete att ta fram ett förslag för insamling och förvaltning av dessa kritiska geodatamängder

Delmål

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
3:1: Geodata som är tillgängliga inom Huddinge kommun, samt i vissa fall åtkomliga som öppna data, ökar.	Inventera var det finns geodata i andra system och som flera verksamheter kan ha nytta av, samt i vissa fall även till nytta för allmänhet som öppna data, och som skulle kunna delas genom integration med en gemensam kartmiljö.	 Löpande arbete System som har integrerats med gemensamma kartmiljö under 2023: - ByggR, ärendehanteringssystem för bygglovshandläggning - FB Statistik, som innehåller uppdaterad befolknings- och lägenhetsdata från Skatteverket och Lantmäteriet - Sweco Park, parkskötselssystem Förberedelser för integration pågår för: - ArtVise, ärendehanteringssystem för servicecenter - ISY Case, avtalsdatabas för markupplåtelse - BatMan, Trafikverkets databas för underhåll av broar och tunnlar - RoSy, applikation för planering av gatubeläggning - Antura, projektverktyg för samhällsbyggnadsprojekt
	Ta fram en plan för att genom integration visualisera dessa i gemensam kartmiljö.	 Löpande arbete För FB statistik, Sweco Park och ByggR har integrationen färdigställts, medan arbetet för de andra prioriterade systemen har initierats i dialog med respektive objektspecialist.
3:2: Tekniska plattformar och infrastruktur inom Huddinge kommun stödjer enkel tillgång till geodata	Säkerställ att framtagna riktlinjer används vid kravställning och upphandling av verksamhetssystem, analyser och inventeringar.	 Löpande arbete Vid upphandling ska geodataenheten kontaktas angående formulering av geodatarelaterade krav. Samverkan kring digitalisering underlättas genom att geodata ingår som ett produktområde inom objektet samhällsbyggnad och miljö.
	Fortsätta arbetet med att automatisera geodataleveranser för att möjliggöra effektivare tillgång på geodata såväl internt som för externa aktörer.	 Löpande arbete Nya automatiserade flöden utvecklas löpande efter behov. Några exempel är återkommande leveranser till avtalskunder, inhämtning av data från andra myndigheter eller regelbundna beräkningar utifrån olika källdata. Miljön har uppgraderats så att parallella sessioner kan hanteras, vilket undviker köbildning och ökar kapacitet för geodataleveranser samt möjliggöra effektivisering.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
3:3: Verksamhetskritiska geodata som saknas och kan skapas, ska tas fram	Utifrån prioriterade processer (delmål 2:2) identifiera verksamhetskritiska geodata som saknas alternativt ej håller tillförlitlig kvalitet. - Tillsätta projekt med uppdrag att ta fram alternativt revidera identifierade geodata	☹️ Delvis uppfyllt Årlig informationsgranskning har visats att en del verksamhetskritiska geodata saknas för park- och gatudrift. Under 2023 har det arbetats med att ta fram en plan för geodatainsamling och -förvaltning för stadsmiljöavdelningen inom miljö- och bygglovsförvaltningen. En behovs- och nulägesinventering av verksamhetskritiska geodata har genomfört, data har samlats in från befintliga relationshandlingar och en metod har föreslagits för de datamängder som saknas. Näst prioriterade verksamheter är trafik- och landskapssektionen och gatuprojektsektionen vid kommunstyrelsens förvaltning.
	Ta fram en långsiktig, ändamålsenlig och förankrad plan för grundläggande insamling av geodata (ortofoto, laserdata, 3D, etc.) samt hur denna plan ska förvaltas och revideras.	☹️ Delvis uppfyllt Arbetet med att ta fram en plan för insamling och förvaltning av grundläggande geodata har påbörjats. Planen färdigställs under 2024 och implementering initieras.

Mål 4: Samverkan och dialog inom Huddinge kommun och med externa parter

Prognos på måloppfyllelse

Motivering till bedömning av måloppfyllelse

För att nå största möjliga nytta och ta tillvara geodata som en gemensam strategisk resurs jobbas det aktivt med information, utbildning och samverkan inom kommunen. Det samverkas aktivt i olika nätverk och genomförs kontinuerlig omvärldsbevakning, vilket skapar förutsättningar för innovation.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
4:1: Huddinge kommuns medarbetare har relevant kompetens inom geodata	Löpande informera berörda verksamheter kring relevanta aktiviteter inom geodataområdet.	😊 Löpande arbete Några gånger per år skickas det ut ett nyhetsbrev. Det finns möjlighet för alla kommunanställda att delta i utbildningar. Det finns en aktiv grupp av geodataanvändare, så kallade superusers, som representerar verksamheter från olika förvaltningar inom kommunen. Nätverket uppfyller en viktig roll i genomförande av geodatastrategin. Under 2023 har nätverket utökats med en representant från barn- och utbildningsförvaltning och kultur- och fritidsförvaltningen. Under 2024 kommer geodataenheten även skapa nya kontakter med socialförvaltningen och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
4:2: Huddinge kommun har en aktiv samverkan kring geodata	Inrätta en digital kanal för löpande dialog kring kommunens geodata, efterlevnad av handlingsplanens aktiviteter samt strategins målpåföljnad.	 Löpande arbete En digital informationskanal finns på insidan under gruppen "Geodata och GIS" och uppdateras löpande. Exempelvis har det lagts till ett avsnitt som förtydligar informationsklassning och -säkerhet för geodata.
	Fortsätt aktivt utveckla samverkan i befintliga nätverk kring geodata, tex Södertörnssamverkan, Storstockholm geodatasamverkan, Statliga lantmäteriets geodataråd, Geoforum Sverige etc.	 Löpande arbete Förvaltningens geodataenhet är aktiv i flera nätverk och har deltagit i flera konferenser. Därtill har det även tagits direktkontakt med ett antal kommuner i syfte av omvärldsvakning för specifika aktiviteter. Huddinge kommun är med i styrelsen för GISS, Geografisk informationssamverkan inom Stockholms län och är ordförande för SGD, Södertörns geodatasamverkan.
	Inventera löpande vilka nya externa nätverk kring geodata som kommunen bör delta i, t.ex. byggföretag	 Löpande arbete

Personalresurser, kostnader och eventuella intäkter

Alla verksamheterna som äger geodata behöver säkerställa personalresurser för att genomföra de löpande aktiviteterna i handlingsplanen. Samtidigt krävs det att geodataenheten inom miljö- och bygglovsförvaltningen har tillräckligt med personalkapacitet för att utveckla geodatainfrastruktur och -processer samt facilitera och följa upp aktiviteterna i handlingsplanen.

För att möjliggöra smart användning av samhällsbyggnadsdata och att uppfylla nationella krav kring digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen kommer under 2024–2025 ett kommunövergripande projekt genomföras. Uppdraget är att påbörja resan att på ett strukturerat sätt utveckla en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. I projektet deltar resurser från berörda verksamhet inom samhällsbyggnadsprocessen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Två av aktiviteter som genomfördes under 2023 har finansierats via Digitaliseringspotten:

1. Flexiblare tillhandahållande av befolkning- och lägenhetsdata (delmål 3:1)
2. Ökad intern och extern service genom automatiserade geodataleveranser (delmål 3:2)

Baserat på hittills genomförda besök i utvalda ledningsgrupper och arbetsgrupper inom kommunkoncernen kan konstateras att det finns ett omfattande behov av insatser som inte ryms inom verksamheternas befintliga budgetramar. Större kostnader för prioriterade aktiviteter:

1. Uppdatering kommunens basdata (delmål 3:3)
2. Uppdatering/insamling verksamhetskritiska data, exempelvis park- och gatudrift (delmål 3:3)
3. Digitalisering befintliga detaljplaner (delmål 2:2)
4. Utveckling tekniska plattformar och infrastruktur (delmål 3:1)

Revidering av handlingsplanen

Utifrån synpunkterna från digitaliseringsavdelningen har följande revideringar av handlingsplanen genomförts och har den 6 november 2023 godkänts av kommundirektören:

- Framtagandet av riktlinjer för informationshantering sker i samarbete med informationssäkerhetssamordnare, IT-säkerhetsansvarig, kommunarkivarie, dataskyddsombud etc. För att ytterligare förtydliga har handlingsplanens skrivning kompletterats med en fotnot i delmål 1:1 på

sida 4:

² Med utgångspunkt från inriktningarna i Huddinge kommuns Digitaliseringsstrategi och Målarkitektur.

- ”Prioriterade kärnprocesser” som uttrycks i en av aktiviteterna under delmål 3.3 på sida 6 har korrigerats till ”Prioriterade processer”.